

## Studium minerálů uranylu ze sbírek Národního muzea (II)

### Study of the uranyl minerals from the National Museum collection (II)

JIŘÍ ČEJKA<sup>1</sup> - JIŘÍ ŠEKORA<sup>2</sup> - JIŘÍ LITOCHLEB<sup>2</sup>

*Uranyl minerals, Museum collections, Crystal chemistry, X-ray powder diffraction, Thermal analyses, Infrared spectra*

#### Úvod

Výzkum minerálních fází obsahujících skupinu uranylu a minerálních paragenesí má v Národním muzeu již dlouhou tradici (Čejka et al. 1997). Stejně jako v roce 1996 byl i v roce 1997 projekt „Vědecké zpracování minerálů uranylu ze sbírek Národního muzea“ finančně podpořen jako programový projekt MK ČR (PM96MO5BP122). Zdroje studijního materiálu a metodika výzkumu byly již podrobň zmiňeny v práci Čejky et al. (1997). Doplňující studijní materiál byl získán laskavostí dr. Milana Nováka a dr. Rudolfa Ďudi z fondů Moravského zemského muzea v Brně a Východoslovenského múzea v Košicích.

#### Výsledky studia v roce 1997

V tisku je souborná práce shrnující nová data o minerálu curitu (Čejka et al. v tisku a) a popis výskytu vzácného minerálu saleeitu na uranovém rudním výskytu Rýžoviště u Harrachova (Sejkora et al. v tisku a). Rozpracována je redefinice fosfuranylitu (zejména obsazení některých strukturálních pozic atomy Ca a K) a zpřesnění dat o některých dalších minerálech uranylu (haiweeit, haynessit, weeksit, ß-uranofán atd.).

Byla zpracována přehledná studie věnovaná molybdenu uranylu, komplikované skupině minerálů uranylu s řadou zcela nedostatečně prozkoumaných minerálních fází (Čejka - Sejkora v tisku). Do tisku byly odeslány výsledky zpracování minerálů blízkých becquerelitu (becquerelit, billietit, protasit), které byly podrobně studovány na základě synteticky připravených analogů přírodních fází (Čejka et al. v tisku b). Je rozpracováno studium vanadátů uranylu (zejména rentgenová, infračervená a termická data), silikátů uranylu (zejména infračervená a termická data, otázka uplatnění  $H_2O$ ), syntetických analogů minerálů skupiny zippeitu a karbonátů uranylu, minerálů skupiny autunitu – metautunitu a skupiny hydratovaných Pb-U oxidů, zejména z hlediska jejich krystalchemie.

Bыло dokončeno souborné zpracování minerální asociace (billietit, wölsendorfit, metaautunit, uranofán) na dnes opouštěném a zrekultivovaném ložisku Slavkovice na západní Moravě (Sejkora et al. 1996) a více jak 14 minerálních druhů z uranového rudního výskytu Rýžoviště u Harrachova (Sejkora et al. 1997). Bylo publikováno i několik prací popisujících neuranovou mineralizaci na uranovém ložisku Příbram (Litochleb et al. 1997a, b, c). Výsledky studia v roce 1996 jsou přehledně shrnutý v práci Čejky et al. (1997). Do tisku jsou odevzdány práce shrnující výsled-

ky výzkumu supergenní uranové mineralizace na lokalitách Líšná u Nového Města na Moravě (Sejkora et. al. v tisku b), Třebško u Příbrami (Sejkora, Litochleb v tisku) a v okolí Měděnce v Krušných horách (Sejkora - Šrein v tisku). Do značné míry pokročilo studium minerálních paragenesí na lokalitách Kladská, Nicov a Medvědín.

#### Literatura

- Čejka, J. - Čejka, J. jr. - Skála, R. - Sejkora, J. - Muck, A. (v tisku a): New data on curite from Shinkolobwe, Zaire. – Neu. Jb. Mineral., Mh.
- Čejka, J. - Sejkora, J. (v tisku): Molybdenany uranylu. – Bull. min.-petr. Odd. Nár. Muz v Praze, 6.
- Čejka, J. - Sejkora, J. - Skála, R. - Čejka, J. jr. - Novotná, M. - Edrová, J. (v tisku b): Contribution to the crystal chemistry of synthetic becquerelite, billietite and protasite. – Neu. Jb. Mineral., Mh.
- Čejka, J. - Sejkora, J. - Skála, R. - Litochleb, J. (1997): Studium minerálů uranylu ze sbírek Národního muzea. – Zpr. o geol. Výzk. v Roce 1996, 101–102.
- Litochleb, J. - Sejkora, J. - Šrein, J. (1997a): Sulfoantimonidy olova z polymetalické žíly H 32 A uranového ložiska Příbram (žilný úzel Háje). – Bull. min.-petr. Odd. Nár. Muz. v Praze, 4–5, 163–168.
- Litochleb, J. - Sejkora, J. - Šrein, V. - Černý, P. (1997b): Nové poznatky o mineralogii uranového ložiska Příbram. – Zprav. Geol. Pavilonu prof. F. Pošepného, 9, 1–8. Vys. šk. Bář. – Techn. Univ. Ostrava.
- Litochleb, J. - Šrein, V. - Sejkora, J. - Šefrna, M. (1997c): Samsonit z polymetalických žil příbramského uranového ložiska. – Bull. min.-petr. Odd. Nár. Muz v Praze, 4–5, 172–176.
- Sejkora, J. - Kotrlý, M. - Čejka, J. - Novotná, M. (v tisku a): Nález saleeitu na odvalu uranového rudního výskytu Rýžoviště u Harrachova. – Bull. min.-petr. Odd. Nár. Muz v Praze, 6.
- Sejkora, J. - Kotrlý, M. - Novotná, M. (v tisku b): Supergenní minerální asociace na lokalitě Líšná. – Bull. min.-petr. Odd. Nár. Muz v Praze, 6.
- Sejkora, J. - Litochleb, J. (v tisku): Supergenní uranová mineralizace z povrchových výchozů žíly T1 u Třebska, nedaleko Příbrami. – Bull. min.-petr. Odd. Nár. Muz v Praze, 6.
- Sejkora, J. - Mazuch, J. - Abert, F. - Šrein, V. - Novotná, M. (1996): Supergenní mineralizace uranového ložiska Slavkovice na západní Moravě. – Acta Mus. Moraviae, Sci. nat. 81, 3–24.
- Sejkora, J. - Šrein, V. (v tisku): Sekundární minerály uranu od Měděnce v Krušných horách. – Bull. min.-petr. Odd. Nár. Muz v Praze, 6.
- Sejkora, J. - Šrein, V. - Veselovský, F. (1997): Mineralizace uranového rudního výskytu Harrachov – Rýžoviště. – Zprav. Geol. Pavilonu prof. F. Pošepného, 9, 24–36. Vys. šk. Bář. – Techn. Univ. Ostrava

<sup>1</sup>Národní muzeum, Přírodovědecké muzeum, Václavské nám. 68, 115 79 Praha 1

<sup>2</sup>Národní muzeum, mineralogicko-petrologické oddělení, Václavské nám. 68, 115 79 Praha 1